

Føroyar eiga eisini at hjálpa heimsins neyðstøddu

Amnesty International Føroya Deild

Amnesty International Føroya Deild fer á Fólka-fund í Klaksvík, og tá fara vit at minna á, at almennu Føroyar ikki hava tikið støðu til spurningin um flóttafólk. Vit hava sostatt ikki tikið støðu til “hví” ella “hví ikki” Føroyar hava eina altjóða ábyrgd. Í samband við, at tað í samgonguskjalinum stendur, at vit skulu yvirtaka útlendingamál, mælir Føroya Deild til, at Føroyar eisini staðfesta okkara ábyrgd, hóast talið av flóttafólki í einum lítlum samfelag altíð verður sera avmarkað.

“Gloym ongantið, at vit øll eru eftirkomarar hjá til-flytarum.”

Soleiðis segði legendariski amerikanski forsetin, Franklin D. Roosevelt, seinast í tretivunum. Umleið 50 ár seinni svaraði ein annar kendur amerikansur forseti, Ronald Reagan, at “ein tjóð, sum ikki hevur tamarhald á sínum landamørkum, er eingin tjóð”.

Roosevelt og Reagan høvdu báðir rætt. Heimurin er lutaður sundur í statir við landamørkum, og tað krevur, at myndugleikar hava eftirlit við til- og fráflyting. Samstundis metir Amnesty International, at øll lond eiga at liva upp til altjóða sáttmálar og ábyrgd at hjálpa neyðstøddum menniskjum eftir førimumi.

Ein lítill partur av heimsins tilflytarum eru flóttafólk. Hetta eru millum heimsins mest sárðbæru borgarar. Menniskju, sum mugu rýma frá húsi og heimi orsakað av kríggi, hungursneyð, náttúru-vanlukkum o.s.fr.

Kjakið um útlendingapoli-tikk, flóttafólk, integrati-on og mentanarligan sameksistens hevur myndað almenna rúmið í stórum pørtum av vesturheiminum seinastu ártíggjuni. Tilflytingin er økt, og tað er stuðulin eisini til teir flokkar, sum arbeiða fyri herdari lóggávu á øki-num. Í ársfrágreiðingini hjá Amnesty International 2013 ávarar felagsskapurin um, at herd marknaeftirlit og politisk fordøming eru við til at skapa fremmandahatur og økja um ta vanvirðing og tann

harðskap, sum hesi sárðbæru menniskju eru í stórum vanda fyri. Felagsskapurin vísir á, at stundin er komin til, at altjóða samfelagið av nýggjum staðfestir sína ábyrgd at verja allar heimsins borgarar – serstakliga tey mest sárðbæru. Tað snýr seg um at viðurkenna, at okkara felags lagna er spunnin úr einum og sama garni, soleiðis sum Martin Luther King Junior orðaði seg í 1963: “Tað, sum ávirkar ein beinleiðis, ávirkar øll óbeinleiðis.”

Hava Føroyar eina ábyrgd?

Í sambandi við at Amnesty International hevur sett viðurskiftini hjá flóttafólki hægst á evropeisku dag-skránna, hevur Føroya Deild eisini spurt, hvørt Føroyar hevur eina altjóða ábyrgd at taka ímóti flóttafólki? Hetta hevur elvt til eitt neyðugt kjak, og vit eru byrjað at tosa og hugsa um hesi viðurskifti. Føroya Deild hevur ta greiðu sannføring, at politiski myndugleikin eigur at taka eina støðu, tí nú fyrihalda vit okkum als ikki til spurningin. Vit spyrja hvørki “hví” ella “hví ikki” og lata onnur um-sita spurningin fyri okkum. Og tá er vandi fyri, at vit byggja okkara meiningar á fordómar og ikki á vitan um grundleggjandi rættindi hjá tí einstaka menniskjanum.

Hvussu nógv tosa vit um?

Á almennum tiltaki, sum Føroya Deild skipaði fyri 2. mai í ár, tyktist semja millum fakkfólk og politikarar vera um, at Føroyar eiga at taka støðu til, hvørt vit skulu taka ímóti flóttafólki. Og í hesum sama viðfangi skal nevast, at talan er um sera avmarkaðar nøgdir. Um Føroyar t.d. skuldi tikið ímóti sama talið av kvotaflóttafólkum sum Danmark per íbúgva, hevði talan verið um 8-9 fólk um árið. Ella t.d. tríggar familjur triðja hvørt ár.

Føroya Deild gjørdi eisini ein stuttfilm, har umboð fyri flestu politisku flokkarnar svaraðu spurninginum, hvørt Føroyar skulu taka ímóti flóttum ella ikki. Tjóð-veldi og umboð fyri Sam-bandsflokkinn søgdu, at vit hava eina moralska ábyrgd, og at vit skulu taka ábyrgd beinanvegin. Hinir fyra

flokkarnir hildu, at vit hava eina moralska ábyrgd, men at Føroyar ikki eru til reiðar at yvirtaka flóttafólkaøkið enn, og at økið má kannast nærri.

Sambært samgonguskjal-inum skulu útlendingamál yvirtakast, og politiski spurningurin er so, hvørt flóttafólkamál skulu yvir-takast samstundis ella ikki. Sambært Bergi Berg em-bætismanni, er flóttafólka-økið helst einasta málsøkið, sum ikki kann yvirtakast við stuttum skotbrái. Um økið skal yvirtakast, krevur tað holla vitan og nýggjar førleikar, soleiðis at nýggir borgarar kunnu tryggjast eitt virðiligt lív. Táverandi landsstýrismaður við út-lendingamálum, Kári P. Høj-gaard, hevði ongar ætlanir um at blanda flóttafólka-spurningin upp í yvirtøkuna av útlendingamálum. Í dag umsitur Jóhan Dahl máls-økið, og stóri spurningurin er so nú, hvørja raðfesting Jóhan Dahl vinnumála-ráðharri ætlar at geva flótta-fólkaspurninginum.

Verandi støða er ikki haldbær, tí uttan mun til politiska viljan eigur mál-ið at fáa eina virðiliga við-gerð á Føroya løgtingi. Av tí at samgonguskjalið nevnr út-lendingaøkið, hevur Am-nesty Føroya Deild ta sann-føring, at almennu Føroya samstundis eiga at staðfesta eina moralska ábyrgd yvirfyri flóttafólkaøkinum, tí hetta er partur av út-lendingaøkinum. Síðani muga vit viðgera, hvussu vit sum land kunnu átaka okkum hesa ábyrgd á ein skynsaman og ráðiligan hátt. Væl vitandi, at Føroyar eru eitt lítið samfelag.

Heimurin brennur framvegis

Undir umrøðuni av syndar-ligu støðuni í Kosovo seinast í nítíárunum var nógv kjak um, at Føroyar skuldu taka ímóti flóttafólki úr Kosovo. Tað er ikki ov nógv sagt, at politikarar og politiskir flokkar royndu at yvirbjóða hvønn annan í, hvussu nógv flóttafólk føroysku politik-ararnir vildu hava til Føroya. Trupulleikin var tó, at lógar-grundarlag ikki var fyri hesum, og tað er tað fram-vegis ikki.

Í skrivandi stund er talið av fólki, sum eru flýdd

úr Sýria, yvir 2 milliónir, og tøvurin á humaniterari hjálp er ovurhondsstórur. Sambært ST eru umleið 43 milliónir flóttafólk í heiminum, og tey flestu eru flóttar í egnum landi. Av teimum 43 milli-ónunum eru 15 milliónir, sum eru flýdd úr egnum landi til onnur lond at søkja friðskjól. 80% av øllum flóttafólkum í heiminum liva í sonevndu menningarlondunum. Ein uppgerð hjá ST fyri 2011 vísti, at 44 ídnaðarlond tóku ímóti 441.300 fólki, sum søktu um friðskjól. Ein stórur partur av hesum fáa noktandi svar og verða send heimaftur, og tí er tað bert ein brotpartur, sum fær friðskjól í nýggjum landi.

Sambært ST eru umleið 172.000 fólk í heiminum í dag, sum hava átrokandi tørv á nýggjum heimi. Hetta eru sonevnd kvotaflóttafólk, sum ongan móguleika hava at venda aftur til heimland sítt í nærmastu framtíð orsakað

Fakta um flóttafólk

ST-sáttmálin um flóttafólk frá 1951 er galdandi fyri Føroyar, men orsakað av ríkisrættarligu støðu Føroya er tað Danmark, sum umsitur hetta økið vegna Føroya. Heimsyvirlýsingin um mannarættindi hjá frá 1948 og ST-sáttmálin um rættindini hjá flóttafólki frá 1951 eru hornasteinar undir lóggávu á økinum. Hesir sáttmálar staðfesta, at øll hava rætt til at søkja um friðskjól ímóti forfylging. Øll hava rætt til eina rættvísa viðgerð av teirra umsókn, og øll hava rætt at kæra eina avgerð. Øll hava eisini rætt til málsliga og lögfrøðiliga hjálp.

av ófriði og kríggi. Av hesum menniskjum tekur USA ímóti áleið 50.000, ES tekur 4-5000 fólk, og Danmark tekur ímóti umleið 500 fólki um árið. Tað eru bert 24 lond, sum liva upp til altjóða ábyrgd og taka ímóti kvotaflóttafólki. Amnesty International hevur átalað Danmark fyri ikki at taka fleiri enn 500 fólk, felagsskapurin meinir,

at Danmark skal tvífalda hetta tal.

Stundin er komin til, at Føroyar eisini taka støðu til spurningin. Og at Føroyar eftir førimumi luttaka í globala humanitera arbeið-inum fyri heimsins mest neyðstøddu fólki.

RUNAVÍKAR
KOMMUNA

Hús ynskjast til leigu í Runavík

Søkt verður eftir húsi ella íbúð til leigu í Runavíkarøkinum sum skjótast og fram til ársenda 2014, við móguleika fyri at leingja leigumálið.

Áhugaði kunnu venda sær til kommunuskriveran á tlf. 41 70 21

RUNAVÍKAR BÝRÁÐ

Trotabúgv

Í trotabúnum Sp/f Klivin, Niðaragøta 122, 188 Hoyvík, skrá.nr. 1738, SKS 3-192/2012, verður hildin endaligur skiftifundur mikudagin tann 9. oktober 2013, kl. 09:15, á skrivstovuni hjá skiftirættinum, C. Pløensgøta 1, Tórshavn, til staðfesting av uppskoti til roknskap og útluting við eini dividendu (býtispeningi) á 12,9048 % til vanlig krøv.

Uppskotið við fylgiskjølum kann eftirskoðast á skrivstovuni hjá skiftirættinum.

Fráboðaði krøv og onnur krøv, ið verða fráboðað eftir staðfestan av roknskapinum, kunnu ikki verða tikin við.

Útlutað verður ikki til fráboðaði krøv sum geva eina dividendu á undir 200 kr., smb. konkurs-lógarinnar § 153, stk. 1.

Útgjalding verður 4 vikur eftir staðfestingina, um ikki kært er innan ta tíð.

FØROYA SKIFTIRÆTTUR, tann 24. september 2013.